



Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-12

Vår referens

Agnes Ericsson

Utredare

agnes.ericsson@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98) STK-2025-324

Sammanfattning

Malmö stad har fått en remiss från Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet gällande en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98). Syftet är att ta ett helhetsgrepp om miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen för att göra den enklare, mer effektiv och förutsebar. En stor del har varit att utvärdera hur regelverket kan ändras för att undvika att Sverige ställer högre eller överlappande krav i förhållande till relevanta EU-regelverk, särskilt vad gäller de regler och krav som styr hur själva handläggningen och prövningen går till. Bland annat föreslås inrättandet av en ny miljöprövningsmyndighet som ska sköta miljöprövningsprocessen och därmed ersätta länsstyrelsen och mark- och miljödomstolarna som första instans i dessa mål.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden som alla inkommit med yttranden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsens godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)
- En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess del 1
-



- En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess del 2
- En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess del 3
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250326 § 96
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250526 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)
- Miljönämnden beslut 250423 § 72 Särskilt yttrande (V), (M) och (SD)
- Remissvar miljönämnden
- Tekniska nämnden beslut 250429 § 95 Särskilt yttrande (V)
- Remissvar tekniska nämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-26

Kommunstyrelsen 2025-06-04

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Stadskontoret, omvärld- och näringslivsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har fått en remiss från Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet gällande en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98). Syftet är att ta ett helhetsgrepp om miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen för att göra den enklare, mer effektiv och förutsebar. Målet är att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning. En viktig del har varit att utvärdera hur regelverket kan ändras för att undvika att Sverige ställer högre eller överlappande krav i förhållande till relevanta EU-regelverk, särskilt vad gäller de regler och krav som styr hur själva handläggningen och prövningen går till.

Några av de större förändringar som föreslås i utredningen är:

- Inrättandet av en ny miljöprövningsmyndighet som ska sköta hela miljöprövningsprocessen och därmed ersätta länsstyrelsen och mark- och miljödomstolarna som första instans i dessa mål.



- En ny indelning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet i tillstånds-, gransknings-, anmälnings- eller registreringspliktiga verksamheter. Dagens A-, B-, C- och U-verksamheter föreslås ersättas. Det nya förslaget innebär i stället att miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet kommer att delas in i tillstånds-, gransknings-, anmälnings- eller registreringspliktiga verksamheter. Många verksamheter som idag är anmälnings- eller tillståndspliktiga föreslås att i det nya systemet omfattas av granskningsplikt. Anmälningspliktiga verksamheter föreslås även fortsättningsvis hanteras av tillsynsmyndigheten (normalt kommunal miljönämnd eller länsstyrelse).
- Ändringar i själva processen för miljöbedömning och tillståndsprövning.
- Förslagen berör tillsynsmyndigheter, remissinstanser vid prövning och verksamhetsutövare av miljöfarlig verksamhet.

Miljönämndens remissvar

Miljönämnden anser att flera av de långtgående förslag som lämnas i betänkandet inte är tillräckligt väl underbyggda och motiverade. Miljönämnden kan se fördelar med att samla miljöprövningen, men anser att de olika alternativen och tillvägagångssätten bör utredas närmare. Miljönämnden är positiv till utredningens intention att bland annat främja den gröna omställningen, men efterfrågar mer utredning av de olika förslagens eventuella konsekvenser för miljöskyddet.

Vad gäller tidsfristerna för handläggningen i miljöprövningsärenden anser miljönämnden att det bör säkerställas att kommunerna i egenskap av remissinstans ges tillräckligt med tid att lämna relevanta yttranden.

Miljönämnden konstaterar också att det utökade ansvaret som remissinstans kommer att leda till en viss ekonomisk belastning för kommunerna. Detta beror på att handläggning av anmälningsärenden idag är avgiftsfinansierat, vilket inte är fallet med att svara på remisser för dessa typer av ärenden som föreslås flyttas till den nya myndigheten. Nämnden betonar att det är viktigt att kommunerna har rätt förutsättningar i form av kompetens och ekonomiska resurser för att kunna genomföra en effektiv och enhetlig tillsyn. Miljönämnden lyfter detta särskilt eftersom vikten av tillsyn ökar när färre verksamheter blir tillstånds- eller anmälningspliktiga och i stället omfattas av till exempel registreringsplikt eller generella föreskrifter.

Miljönämnden anser också att det bör klargöras vilken myndighet som ska ansvara för miljötillsynen av granskningspliktiga verksamheter, eftersom detta påverkar myndigheternas planering, fördelning och behov av resurser för tillsynen. Miljönämnden efterfrågar att tillsynsvägledande myndigheter skyndsamt tar fram



utbildningsmaterial och tydliga vägledningar angående den praktiska tillämpningen av de nya bestämmelserna som en form av resurstöd.

Miljönämnden är positiv till förslaget om att samla bestämmelserna om miljöprovning i ett nytt kapitel i miljöbalken och att kommunernas talerätt lämnas oförändrad, men vad gäller de föreslagna ändringarna i samrådsprocessen bör det säkerställas att allmänheten kan delta i samråden på ett meningsfullt sätt.

Sammanfattningsvis anser miljönämnden att ytterligare utredning är nödvändig gällande organisationen av miljöprovningen, konsekvenser för miljöskyddet och effekter på kommunernas arbetssätt och allmänhetens deltagande för att säkerställa att de önskade resultaten uppnås.

Vänsterpartier (V), Moderaterna (M) och Sverigedemokraterna (SD) har lämnat särskilda yttranden.

Tekniska nämndens remissvar

Tekniska nämnden ställer sig positiv till inriktningen mot en tydligare och mer koncentrerad handläggning av tillståndspliktig verksamhet. Förslagen om att koncentrera processkraven för tillstånds- och granskningspliktig verksamhet till ett nytt kapitel i miljöbalken, utformningen av den sammanhållna miljöprovningsprocessen samt en ny miljöprovningsmyndighet tillstyrks därför. Tekniska nämnden tillstryker att ändringen av begreppet ”miljöfarlig verksamhet” till ”miljöpåverkande verksamhet”.

Tekniska nämnden anser att det finns mer som talar för en ny miljöprovningsmyndighet än emot. Att regleringen av miljöprovning koncentreras till ett nytt, samlat kapitel i miljöbalken bedömer tekniska nämnden också som positivt då det bidra till en tydligare och mer överblickbar process för både myndigheter och verksamhetsutövare.

Tekniska nämnden betonar dock att en tydlig och samordnad process är viktigare än vilken organisation som hanterar den. Tekniska nämnden framhåller även i sitt yttrande att kommunstyrelsen i Malmö stad bör verka för att myndighetens huvudkontor ska lokaliseras till Malmö med hänvisning till att representationen av myndighetssverige är låg i Skåne.

Vänsterpartiet (V) har lämnat särskilt yttrande.

Stadsbyggnadsnämndens remissvar

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förslag till ändring av miljöbalken med flera författningar i enlighet med betänkandet från Miljötillståndsutredningen.

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att följdändringar i plan- och bygglagstiftningen bedöms innebära någon förändring för stadsbyggnadsnämndens verksamhet.



Stadsbyggnadsnämnden ser även positivt på det föreslagna tillägget i 2 kap 6 § miljöbalken att hänsyn ska tas till planläggning med stöd av plan- och bygglagen vilket gör det tydligt att översiktsplanen med flera planer har en vägledande funktion vid val av lämplig plats för en verksamhet eller åtgärd.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ser positivt på utredningens uppdrag att ta ett helhetsgrepp i syfte att göra processen enklare, mer effektiv och förutsebar. Stadskontoret anser också att målet om att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning är angeläget. Stadskontoret instämmer dock i att återstående frågor och oklarheter som lyfts av miljönämnden och tekniska nämnden bör hanteras för att säkerställa att systemet blir ändamålsenligt och robust på lång sikt.

Vidare anser stadskontoret att konsekvenserna för kommunernas roll behöver klargöras, inte minst i egenskap av remissinstans där de föreslagna tidsfristerna kan bli problematiska att hantera inom befintliga kommunala beslutsprocesser. Ansvar för tillsynen av granskningspliktiga verksamheter behöver också klarläggas för att säkerställa rätt förutsättningar för en effektiv tillsyn.

Tekniska nämnden har i sitt yttrande över Miljötillståndsutredningens förslag (SOU 2024:98) rekommenderat att Malmö stad, genom kommunstyrelsen, aktivt ska verka för att den föreslagna nya miljöprövningsmyndigheten får sitt huvudkontor placerat i Malmö. Stadskontoret konstaterar att frågan om lokalisering av en statlig myndighet är av strategisk karaktär och inte bör hanteras inom ramarna för detta remissyttrande. Dock vill stadskontoret lyfta att ett nytt huvudkontor är jobbskapande och skulle kunna stärka Malmös position som en viktig regional centralort. Stadskontoret har tagit emot tekniska nämndens förslag och informerat Omvärld och näringsliv.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande och skicka det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Andreas Norbrant Stadsdirektör